

1968, 25. červenec, Praha. - Poznámky z diskuse na 90. schůzi předsednictva ÚV KSČ ke zprávě J. Smrkovského o jednání předsednictva Národního shromáždění k přípravě mimořádných zákonných opatření v oblasti sdělovacích prostředků a práva sdružovacího a shromažďovacího.

Smrkovský: Zpráva o zabezpečení na základě usnesení PÚV. Předsednictvo NS přijmout zákonné opatření v oblasti tisku a sdružování a shromažďování. Podává informaci o jednání s experty, aby bylo připraveno zákonné opatření 26. července 1968.

Právní expertiza:

1. Dosavadní zákon plně pokrývá možnosti usměrňování tisku, takže žádná opatření není třeba přijímat. Předseda Svazu čs. novinářů s. Vlado Kašpar svolal komunistické novináře, kteří to kategoricky odmítli, že plně vyhovuje dosavadní tiskový zákon - byl by to první krok spoutání tiskové svobody - vše může zařídit s. Galuška.

2. Spolky KAN, K 231 - než nabude účinnosti nový zákon o spolčování, může zasahovat ministerstvo vnitra a NV.

Smrkovský vyzývá experty. Svaz novinářů chce zítra dát prohlášení vládě s návrhem na gentlemenskou dohodu.

3. Sociální demokracie - požádá prezidenta o svolání mimořádného pléna NS, které přijme zákon o NF.

Čeřovský: Nevyužívat administrativní opatření. Udělat dohodu s řediteli sdělovacích prostředků - mimořádná opatření neodpovídají mimořádnému vývoji současných poměrů. Doporučili MKI, aby Studentu a Obraně lidu vydali výstrahu. Při opakování by byl důvod k odejmutí registrace. NS je v přípravě nového tiskového zákona a zákona spolčovacího.

Dubček: To znamená, že dosavadní zákon dává možnost uplatnit opatření proti nesprávnostem. Je třeba oficiálně publikovat. Že prý dosavadní zákony nedávají tu možnost právní jistoty, zabezpečí etiky a socialistického pořádku. Z hlediska za předpokládaného politického vývoje usuzujeme, že vzhledem k nemožnosti zasáhnout zákonně proti sociální demokracii - dojde k rozkolu v dělnické třídě, že dojde k narušení KSČ - závěry: musí se využít prostředky především politické a již jsme vyčerpali všechno. Může se stát, že tento stát a politický systém může být postaven před nežádoucí stav. Jde o určité nebezpečí. Za stávajících zákonů nelze záležitost mocensky řešit. Je to nejvážnější věc. Je zde určitá nespokojenost s prací komunistů na zákonodárném úseku, kteří o věci vědí a žádné zákonné opatření nenavrhl. Nenavrhl se ani náhradní termín svolání NS k projednání tohoto zákona. Svolat NS urychleně a zákon přijmout. Republika to potřebuje. Zákonné opatření zde není. Musíme podniknout aktivní kroky, abychom mohli mocensky zlikvidovat nežádoucí organizaci. Ve stranickém orgáně nemůžeme vyrábět zákony. Dosavadní orgány zákonodárnou iniciativu nemají. Tento stát potřebuje právní ochranu. I jeho občané.

Urychleně přijmout zákonné opatření, abychom mohli mocensky zabránit nežádoucím tendencím. Nebezpečí zprava. A není dostatečné zákonné opatření - je to velká chyba.

Jičínský: K tisku: nevydávat žádné zákonné opatření. Stačí MKI. Ke spolčování přijmout zákon o Národní frontě na základě vládního návrhu. Je v sázce autorita strany. Na mimořádném zasedání NS přijmout zákon o NF nemůže. Přijmout předsednictvo NS.

Boček: Z hlediska Nejvyššího soudu dají všechny síly.

Mlynář: 1. K tisku, rozhlasu a televizi není zákonné opatření třeba a udělat ho MKI a Svaz čs. novinářů ... všechny redakce se současnou situací s náležitým zdůvodněním. Žádat od nich, co chceme, aby se dával pozor v publicistice. Kampaň proti statutu NF. Sviták atd. Napadá se otázka NF.

Urychleně vydat dopis zítra nebo Studentu výstražný dopis. Jinak registraci odejmout.

2. Otázka organizací. Jednání se sociální demokracií. Přípravný výbor nechce zastavit činnost. Chce trochu oddálit, ale chce později povolit ustavení.

Situace s KAN. Došlo k rozdělení mezi představiteli, část trvá na koncepci celostátní politické organizace mimo NF.

K 231 - přistoupili na dohodu, že by zřídili při NV a jako komise při ministerstvu práce. Souhlasí, že stáhnou přihlášku k registraci zpět.

Pokuta za právní přestupek 500,-. Zítra zákonné opatření NS. Protiústavní to není. Svolávání pléna NS za tři týdny nedělat. Že v případě vážného ohrožení republiky je vláda oprávněna Řešit to jinak je horší. Zákonné opatření NS je politické opatření - kvalifikovat jako trestní čin - postizitelní budou sociální demokracie a pravé křídlo KAN.

Po sovětském jednání neúnosné.

Kolder: PÚV KSČ nebylo vysvětleno, proč ten zákon již přijat nebyl - mohli jsme to již mít za sebou.

Smrkovský: Zástupci druhých stran nechtěli jednat.

Kriegel: Nebylo možné s druhými stranami projednat.

Šimon: Sdružování bude tvořit jádro při jednání s PB ÚV KSSS. Je třeba ujasnit si otázky, než budeme jednat - neslo by to ohromné politické nebezpečí.

1. K tiskovému zákonu - předejít extrémům - ani jednou jsme nepoužili všech politických možností. SKJ rozpustí vzpurné organizace. Autocenzuru vyzkoušet. Zůstat u dnešního tiskového zákona. Využít všeho masového působení a autocenzury.

2. Sdružování a spolčování chyběla činnost ÚV NF. KAN upřímně nechce komplikovat situaci. Zvláštní situace je u sociálních demokratů. Jednal s nimi dnes. V podzemí jsou od roku 1956. Část, která nebyla přijata do strany - mají ÚV a župní vedení a ústřední aktiv. Jejich organizační činnost byla nejbouřlivější v červnu. Podezření, že chtějí být platformou budoucí opozice - u nás najdou porozumění, ale žádné porozumění pro jejich organizační ustavení. Odpověď - Bechyně - chtějí udělat prohlášení - vrátit se k tomu do šesti měsíců po sjezdu. Chtějí jako strana spolupracovat s KSČ.

KAN - Štěpánek.

K 231 - jde o občanské zrovnoprávnění. Zatrpklý, zlý antikomunismus. U sociální demokracie je ohromné nebezpečí vytvořit velmi rychle velkou organizaci. Má živnou půdu - činnosti se nevzdají ani za cenu zákazu. Čelit mocí, rozhánět. Přijmout jejich návrh na jednání po sjezdu. Zákaz by měl být dočasný. Přijmout dlouhodobý politický boj.

Kolder: 1. Udělat novelu tiskového zákona - možnosti jsou. Proč příslušné státní orgány nezasáhly při akci Svobodná Evropa. Obrana lidu - proč žádná opatření? Kdo to bude dělat? Je třeba, aby odpovědní lidé rozhodovali. Teoretická fronta ať rozpracuje, co je antikomunistické a antisovětské.

2. Záměry sociální demokracie - v klidu nebudou. Je nutné realizovat naše původní rozhodnutí přijmout zákonné opatření, aby to odpovídalo naší zákonnosti. Zákonné, politické a organizační opatření.

Smrkovský: 1. Tiskové záležitosti jsou plně kryty zákonem.

2. Zákon o NF nemůže přijmout předsednictvo NF[!]. Projednat v NF a ve vládě a koncem srpna do pléna NF[!].

Jičínský: Politické strany jsou mimo rámec zákona - zatím právně regulovány nebyly. Nelze to dělat bez projednání v NF a učinit politickou kampaň. Proti sociální demokracii vést politický boj a přijmout ústavní zákon o NF.

Dubček: Co je třeba dělat ve státě, který nemá zákonné opatření proti různým eventualitám vzniku různých politických stran.

Jičínský: Zabránit přípravné činnosti se právně nedá. Tři týdny na věci nic nezmění .

Čerňovský: Pouze administrativní opatření.

Mlynář:

Dubček:

Jakeš:

Boček: Udělejme rychle ústavní zákon o NF, který bude regulovat politickou činnost. Spolčování - můžeme prostředky, které máme k dispozici, bránit v činnosti. Reálně možné do konce srpna - bude to v duchu demokr[atického] procesu.

Jakeš: Uskutečnit rozhovor s představitelem NS, který vysvětlí plán legislativních opatření, která chceme dělat. Aby MKI zasáhlo výstrahou proti Studentu.

Smrkovský: Zákon o NF musí někdo do NS předložit.

Mlynář: Právní možnosti pro přijetí opatření NS jsou. Koncem srpna by ten zákon o NF šel provést. Může začít kampaň proti němu. Není u nás ve straně jednoznačný názor. Bereme na sebe to, že do sjezdu necháme otázku otevřenou. Bude nám to narušovat zahraniční politiku. Zájmy státu.

Smrkovský: Jak to máme v předsednictvu NS udělat? Návrh: Je možné, aby - jsou-li vážně ohroženy zájmy ČSSR, je vláda oprávněna přijmout opatření proti. Rozhodnout, jestli můžeme čekat do konce srpna. Nejsme však chráněni.

Biřák: Proč to s. Kriegel nepředložil včas.

Kriegel: Co jsem mohl, to jsem udělal.

Čeřovský: Lépe je řešit celý ten politický stav ústavním zákonem.

Jičínský: Otázka je, kdo bude zákonně opatření uplatňovat. Logičtější je politické opatření.

Dubček: Kdy je možné svolat parlament.

Smrkovský: Nejdříve návrh [zákona o] NF.

Kriegel: Nejdříve předloží do osmi dnů.

Dubček: V srpnu plénum NS - v NF opatření, aby se návrh zákona předložil.

Mlynář: Spojit to současně s koncepcí návrhu [na zřízení] Ústavního soudu.

Smrkovský: Kriegel a práv[ní komise] - návrh zákona a projednat NF. Potom do výborů NS a potom. Na základě politické směrnice [byl návrh zákona o NF] přijat předsednictvem ÚV 3. července 1968.

Biřák:

Piller: (Čte zprávu z Le Monde.)

Mlynář: Do deseti dnů [předložit zákon o] NF. Předloží do NS.

Černík: Vypracuje dopis s. Galuškoví pro výklad dosavadního tiskového zákona.

SÚA - A ÚV KSČ, f. 02/1, a.j. 109, b. 16. - Rukopis. 18 s.